

Doğu'nun İstilasası Medeniyetler Savaşı'na Doğru

Gültekin Avcı

Birey Kitap, 304 sayfa;

2. Baskı, Fiyatı 7,90 YTL

Gültekin Avcı'dan yine çok tartışılacak bir kitap! Bu kitapta:

Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)'nin kapsamı ve içeriği, Projenin nasıl hayata geçirileceği veya operasyonun kilometre taşları,

BOP'nin perde arkası ve amaçları, BOP karşısında Rusya, AB ve Hindistan'ın tutumu, BOP'un uygulama sahası, İsrail'in projedeki konumu, Teröre karşı mücadele bahane mi? Irak işgalinde asıl amaç demokrasi mi, yoksa petrol mü?

İsrail'in gizli dünya egemenliği projesi, BOP karşısında Türkiye ve konumu, ABD, projeyi gerçekleştirmek için kimlerle ortaklık yapabilir?

Türk ordusunun BOP'a bakış açısı, Geçmişte uygulanan benzeri planlar, NATO, BOP'un askeri gücü mü?

Lübnan savaşı gibi konular ele alınıyor. Adım adım gelen İran ve Suriye krizleri ve sonrasındaki gerçek hedeflerin neler olduğunu irdeleyen kitabın yazarı Gültekin Avcı'yı, daha önce de Türkiye'de olay yaratan "Karanlık İlişkiler" adlı kitabından tanıyoruz.

KITAP

Çekirdek Sanat Atölyesi'nden "66 Kadın 66 Yapıt"

Çekirdek Sanat Atölyesi, "geleneksel sergileri" kapsamında gerçekleştirdiği "66 Kadın 66 Yapıt" başlıklı sergisini, 2007 yılında 3'üncü kez düzenleyecek. Çekirdek Sanat böylece "8 Mart Dünya Kadınlar Günü"nü dünya kadın sanatçılarının katıldığı bir sergi ile kutlamış olacak. Dünyadaki tüm kadınların üzerlerindeki baskılara karşı direnişlerini ve toplumsal yaşamda özgürlüklerini elde etme çabalarını desteklemek için kabul edilen bu özel günde düzenlenen sergi, kadınsı bir duyarlılığı işaret ediyor. Sergi kapsamında Ekrem Kahraman "Sanatsal Yaratıcılıkta Dişil Duyum", Sanat Eleştirmeni Ümit Gezgin ise "Kadın ve Sanat" başlıklı iki ayrı söyleşi gerçekleştirecekler. 05-20 Mart 2007 tarihleri arasında düzenlenecek olan sergiye katılmak isteyen sanatçılar 0.212 244 51 97 numaralı telefonu arayabilir. Web: www.cikirdeksanat.com. Son katılım tarihi 10 Şubat 2007...

SERGI

SİNEMA

Eve Dönüş

Yazı: Gülseren Karaçizmeli

Mustafa ve Esmâ, fabrikada işçi olarak çalışmaktadır. Bir küçük kızları vardır. Başköşesinde taksitlerini ödeyebilmek için mesaiye kaldıkları televizyonu olan evlerinden onları çıkarmaya çalışan ev sahibi ve çalışma saatlerinin birbirine uymaması yüzünden sevişmeye bile fırsat bulamamaları dışında önemli bir dertleri yok gibidir. Sağla-solla, politikayla hiçbir ilgileri yoktur. Gülhane'ye pikniğe gidecekleri bir sabah hayatlarının tamamen değişeceğinden habersizdirler. Gün 12 Eylül Cuma, yıl 1980'dir.

Darbe olduğunu öğrenmeleri piknik planlarının suya düşmesi dışında onları etkilemez. İş yerlerinde ve mahallede şahit oldukları tutuklamalar ve gözaltına alınmaların Mustafa'ya göre mutlaka bir gerekçesi vardır. Suçluların cezasını çekmeleri doğaldır.

Ancak, bir gece Mustafa'yı da alırlar. Artık o Mustafa değil, Örnektepe Halk Komitesi Başkanı "Şehmuz" kod adlı siyasi bir suçludur. Ardından işkenceler, yüzleştirmeler gelir. 22 gün sonra Mustafa'nın "Mustafa" olduğu anlaşılır ama geriye bir enkaza dönüşmüş, işsiz, yalnız ve sinmiş bir adam kalır. Üstelik içeride kader birliği yaptığı Hoca'ya verdiği bir söz vardır ve nihayet gidebildikleri pikniğin sonrasında sözünü tutmak için çabalasa da başaramaz.

"Eve Dönüş" apolitik hatta filmin başında belki biraz fazlaca vurgulanan "lumpen" bir insanın bile darbenin dışlıları arasında nasıl ezilebileceğini anlatıyor bize. Darbenin herkese karşı yapıldığının altı kalınca çiziliyor. Sevimsiz bir

ev sahibinin ihbarı ile veya kahvede "okeye dönerken" eşkal benzerliğinden ansızın içeri girebileceğinizi ve uzmanların elinde işkence görebileceğinizi söylüyor.

Söylüyor da, bu durum Kenan Evren'i "Marmaris'te emekliliğini nü tablolar yaparak geçiren sevimli bir ihtiyar" olarak bilen "ortalama" Türk izleyiciye, aynen Mustafa'nın düşündüğü gibi "E bu solcularda hak ettiler canım" dedirtmez mi? Aklıma takılan bu soruyu, dönemi yaşamamış, filmi izlemiş kişilere sorduğumda yanılmadığımı gördüm ve üzüldüm.

Peki, dönemi çok iyi bilen filmin senaristi ve yönetmeni Ömer Uğur bunun farkında değil mi? Olmaması zor ihtimal ama bu çok ince çizgiyi verebilmek de gerçekten zor. Mustafa'nın başına gelenleri bir türlü anlamaması ve birlikte işkence gördüğü solcu Hoca'ya "Benim hiç alâkam yok bu işlerle hocam, siyasetten anlamam, devlet memleket işlerine aklım ermez" diye dert yandığında, Hoca'nın ona söylediği "Evladım zaten sen ve senin gibilerin aklı bu işlere biraz eriyor olsaydı, ne sen burada olurdu ne de ben" diye verdiği cevap belki de Ömer Uğur'un asıl vermek istediği şeyi özetliyor. Mustafa ile bu ülkenin "Bana Dokunmayan Yılan Bin Yaşasın" diyebilen,

apolitik, sesini çıkarmamaya, tepkisizliğe alışmış- alıştırılmış, hukuksuzluğu kanıksamış "vatandaşı" simgeleştiriliyor. "Sen böyle oldukça bu işler düzelmez, birgün gelir sen de zarar görürsün" denmeye çalışılıyor. Hatta, "yanlış anlama olmuş, kusura bakma" diyerek salıverildiğinde, kendisine günlerce işkence yapan işkencecinin elini öpmeye kalkın; içerden çıktıktan sonra bütün bunlara sebep olan ihbarı yaptığını anladığı ev sahibine tek bir söz bile söyleyemeyen, ismarladığı çayı içebilen Mustafa ile bu "sessiz-tepkisiz" vatandaşın "suçu" iyice vurgulanıyor.

İşkence sahneleri ve Mustafa içerden çıktığında kayınpederinin evindeki banyoda tıraş olmaya çalışırken Esmâ ile yaşadıkları duygu yoğunluğu filmin akılda kalan sahneleri benim için.

Filmin sonunda, oyuncu isimlerinden sonra verilen "Türkiye hâlâ cuntacıları yargılamadı. Hâlâ cuntacıların yaptığı anayasa ile yönetiliyor." cümleleri ise belki de filmin en etkileyici sahnesi. İşkenceci polisi oynayan Civan Canova ve Hoca rolündeki Altan Erkekli rollerinin hakkını fazlasıyla verirken, Mehmet Ali Alabora için "yeterince inandırıcı değildi", Sibel Kekilli için "Altın Portakal'ı nasıl aldı anlamadım?" demek istiyorum. Çünkü eleştirilecek şeyler olmasına rağmen bu filmi herkesin izlemesi, üstünde düşünmesi gerektiğine inanıyorum.

Araştırmacı İlaç Firmaları, AIDS'e karşı yeni ilaçlar geliştirme aşamasında

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği, (AİFD) tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de görülen

AIDS hastalığı için 82 yeni "ilaç" ve "aşı" adayı üzerinde çalışma yapıldığını açıkladı. Bunlar arasında yer alan 18 yeni aşı ve 36

antiviral ilacın ise klinik araştırma veya Amerikan Gıda ve İlaç Kurumu'nun (FDA) incelemesi aşamasında olduğu belirtildi. AİFD'den alınan bilgilere göre, geliştirilme aşamasında olan aşılarından biri, AIDS'e neden olan HIV virüsü ile mücadele edebilmek için genel bağışıklık sistemini güçlendirmeyi hedefliyor. Bir diğeri ise hücrenin yüzeyinde koruyucu bir tabaka oluşturarak HIV'in içeri girmesini engelliyor. Başka bir çalışmada ise bağışıklık reaksiyonunu güçlendirmek için yeni bir teknoloji olan gen tedavisi uygulanıyor. Dünyanın dört bir köşesindeki laboratuvarlarda çalışan bilim insanları AIDS'e karşı etkili tedaviler geliştirebilmek için zamana karşı yarışıyorlar. Halen araştırmacı ilaç firmalarının üzerinde çalıştıkları ilaçların Ar-Ge çalışmaları tamamlandığında, AIDS hastalığına karşı son derece etkin yeni nesil ilaçların ortaya çıkacağı kaydediliyor. Sağlık Bakanlığı verilerine göre Aralık 2005 tarihinde Türkiye'de 2 bin 254 HIV/AIDS hastası tespit edilmiş durumda.

Finansbank Türkiye'nin ilk insansız yatırım aracını yatırımcılarla buluşturuyor

Türk sermaye piyasalarında birçok ilke imza atan Finans Portföy Yönetimi, dünyada son zamanlarda popülerliği giderek artan kantitatif metotlara dayalı yatırım kararların alındığı Quant Fon modelini Türk yatırımcıların kullanımına sunuyor. Quant Fon kullanmakta olduğu kantitatif bilgisayar modeli ile Türkiye'nin ilk insansız yatırım aracı... Kantitatif fon yönetimi insan faktörüne yer vermemesiyle yatırım dünyasına yeni bir anlayış getiriyor. Bu yöntemi kullanan Quant Fon, tamamen halka açık, objektif ve sayısal veriler kullanıyor. Hisse senetlerine ve kısa vadeli sabit getirili menkul değerlere yatırım yapıyor. Hangi enstrümana, ne zaman yatırım yapılacağına bilgisayar modeli karar veriyor. Bilgisayar modeli, tamamen veri ve istatistiklere dayalı olarak yatırım kararları verdiği için yatırımcılara etkin risk yönetimi ve objektif bakış açısı getiriyor. Ayrıntılı bilgi için adres: www.quantfon.com.

Anadolu Hayat Emeklilik 500 milyon YTL. fon büyüklüğünü aşan ilk emeklilik şirketi oldu

Türkiye'nin halka açık ilk ve tek bireysel emeklilik şirketi olan Anadolu Hayat Emeklilik, SPK'nın verilerine göre 500 milyon YTL. fon büyüklüğünü

Anadolu Hayat Emeklilik Genel Müdürü Mete Uğurlu.

aşarak bir ilke imza attı. 27 Ekim 2003 tarihinde bireysel emeklilik sektöründe faaliyete başlayan ilk şirketlerden biri olan Anadolu Hayat Emeklilik, Bireysel Emeklilik Sistemi'nde de, Hayat Sigortaları'nda olduğu gibi hem katılımcı sayısı hem de fon büyüklüğü itibarıyla liderlik koltuğuna oturdu. Anadolu Hayat Emeklilik aynı zamanda 31.12.2005-28.11.2006 döneminde fonlarında gerçekleşen yüzde 186,6 büyüme ile fon büyüklüğü açısından sektörde en çok büyüme gösteren emeklilik şirketi ilan edildi.

Banka sigortacılığının önemi artacak

Son yıllarda dünya ekonomisinde dikkati çeker bir şekilde milyarlarca dolarlık şirket birleşmeleri gerçekleşiyor. Dünyada ve Türkiye'de yaşanan bu satın alma ve birleşmelerle sektörde ürünlerin özelleştirilmesi ve bankasürans operasyonlarının hedeflendiğini kaydeden Güneş Sigorta Genel Müdürü İlker Aycı, özellikle sigorta şirketlerinin rekabet güçlerini ve pazar paylarını artırmak için yeniden yapılanma yolunu seçtiğini söyledi. Aycı, "Türkiye'de de sigorta şirketleri arasında artan birleşme oranı ve dünya devlerinin Türk sigorta piyasasına girişi bu durumu destekliyor. Böyle bir ortamda Türk sigorta sektöründe yapılması gereken ise mali açıdan son derece güçlü olmak. Eğer sigorta şirketlerinin mali yapıları yeteri kadar güçlü olursa bu sayede hem sigortalılara iyi hizmet verebilecekler, hem de ülkemizde faaliyet gösteren yabancı şirketlerle rahatlıkla rekabet şansı yaratacak" diye konuştu.

Banka sigortacılığı ivme kazanacak

Bankaların da sigorta faaliyetinde bulunmasının sektörün sağlamlığı ve portföyü açısından oldukça önemli olduğunu ifade eden Aycı, sigortacılığın geliştiği ülkelerde de banka sigortacılığının ön plana çıktığına dikkat çekti. Aycı, "Sanayide verilen krediler karşılığı yapılan sigortalar banka acenteliği aracılığıyla düzenleniyor. Bu da sektöre avantaj sağlarken, sigorta hizmetini de bir anlamda müşterinin ayağına getiriyor. Ayrıca verilen krediler sayesinde hayat sigortalarında da bankalar yüzde 60'lar civarında prim üretimi sağlıyor. Ancak bankalarda sigortacılık faaliyetlerinin belli bir birimde toplanması şart. Bankalar daha sonra sigortayı bir paket olarak sunmayı tercih edecekler. Zira banka-

cak" değerlendirmesinde bulundu.

Bankalara da avantaj sağlıyor

Sigorta şirketlerinin bankaların mevcut müşteri portföyünden yararlanarak daha fazla kişiye ulaşma şansını yakaladığını da hatırlatan Aycı, bu sayede bankaların faiz dışı gelirlerini yükseltmek açısından önemli bir araç elde edeceklerine de değindi. Aycı'ya göre, sigorta ürünlerini kendi ürün yelpazelerine ekleyerek müşterilerine tüm finansal ürünleri tek bir çatı altında sunabilen bankalar, bu sayede en üst düzeyde müşteri memnuniyetini sağlayarak uzun vadede müşteri sadakati yaratma konusunda da önemli avantajlar sağlayacak. Aycı, "Dünyada da son dönemlerde oldukça önemli bir yere oturan banka sigortacılığı, ülkemizde de aynı paralellikte gelişme gösteriyor. Önümüzdeki dönemde, hem bankacılık hem de sigorta sektörünün yarattığı bu sinerjinin gerek sigorta tabanının genişlemesine gerekse prim üretimlerine ve banka gelirlerine büyük ölçüde fayda sağlayacağına inanıyoruz" dedi.

Güneş Sigorta Genel Müdürü İlker Aycı.

cılık faaliyetlerinin bir dönem minimize edilmesinden sonra çapraz satış teknikleri ile banka ürünlerini piyasada oluşturmak gereği doğmuştu. Bu nedenle gittikçe artan bir ihtiyaçla önümüzdeki dönemde banka sigortacılığı daha yüksek bir ivme kazanacak

Garanti GYO hisselerinin, Doğuş ve GE Real Estate'e devri tamamlandı

Doğuş Holding ile GE Real Estate Central & Eastern Europe, Garanti Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'nın yüzde 50,98 oranında hissesini satın aldı. GE Real Estate, bu işlem ile Türkiye'deki ilk yatırımını gerçekleştirmiş oldu. Doğuş Holding A.Ş. ve GE Real Estate Europe'un, Garanti GYO'nun yüzde 50,98 hissesi almasına ilişkin hisse devri 1 Aralık 2006 itibarıyla tamamlandı. Hisse devri, 142,2 milyon YTL üzerinden (98,07 milyon ABD Doları/73,5 milyon Avro) gerçekleştirildi. GE Real Estate'nin Türkiye'de yaptığı ilk yatırım olarak da dikkat çeken anlaşma, Türkiye'nin gayrimenkul sektöründe gerek ticari gerek konut alanında büyük potansiyel vaat eden bir pazar olması sebebiyle, iki taraf için de önem taşıyor. Anlaşma; Doğuş Grubu açısından "gayrimenkul" iş alanının, Grubun aktif olduğu altıncı ana sektör olarak tanımlanmasının ilk adımını oluşturuyor. Ayrıca, bu işbirliği Doğuş Grubu ile GE arasındaki ortaklığı, finans dışındaki alanlara taşıyarak da güçlendiriyor.

1997 yılında kurulan Garanti GYO, ticari gayrimenkullere, alışveriş merkezlerine ve konut geliştirme projelerine yatırım yapıyor. Şirketin şu anda, İstanbul, Antalya ve Bükreş'te toplam 6 yatırımı bulunuyor. Resmi açılışı 9 Kasım 2006 tarihinde gerçekleşen 63 bin metrekare büyüklüğündeki alışveriş merkezi Doğuş Power Center ise Garanti GYO portföyündeki mevcut varlıkların en büyüğünü oluşturuyor. GYO'nun portföyünde ayrıca çeşitli ofis yatırımları ve İstanbul'daki rezidans projesi bulunuyor. Doğuş Grubu

bu ve GE Real Estate arasında imzalanan ortaklık anlaşması gereğince, taraflar Garanti GYO'nun yönetim kurulunda eşit olarak temsil edilecekler. Bu yeni ortaklık yapılanmasına göre yeni yönetim kurulu üyeleri Hüsnü Akhan ve Hasan Hüsnü Güzelöz (Doğuş), Olivier Piani ve Karim Habra (GE Real Estate), M. Ogan Karatuna ve Şerif Haluk Doğançay (bağımsız üye) olacak. Tarafların ortak seçimiyle atanan Kürşat Tuncel ise genel müdür görevini sürdürecektir ve yedinci üye olarak yönetim kurulunda yer alacak. Şirketin ilk yılında Yönetim Kurulu Başkanlığı Hüsnü Akhan ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ise Olivier Piani tarafından yürütülecek.

GE Real Estate Orta ve Doğu Avrupa Direktörü Karim Habra anlaşmayla ilgili olarak şunları söyledi: "Türkiye bizim için büyük potansiyel vaat eden bir pazar ve biz de Türkiye'ye yaptığımız bu yatırımla böylesine önemli bir pazara ilk kez yatırım yapıyor olmaktan heyecan duyuyoruz. Türkiye'nin gayrimenkul alanındaki bu dinamik yapısının GE Real Estate olarak bize, yeni Avrupa pazarlarında iş olanakları sağlayacağına inanıyoruz. Doğuş Grubu gibi çok değerli bir bilgi birikimine sahip güçlü bir ortakla işbirliği yaparak, Garanti GYO'yu bölgesel ölçekte güçlü bir oyuncuya dönüştürmeyi umuyoruz." Doğuş Holding CEO'su Hüsnü Akhan da ortak yatırımla ilgili olarak "Bilindiği üzere Grubumuzun uzun yıllardan beri yatırımcı ve mal sahibi olarak gayrimenkul alanında faaliyetleri bulunmaktadır. Gerçekleştirilen bu ortaklık ve Garanti GYO'nun hisse devri ile 'gayrimenkul' iş alanının, Grubumuzun aktif olduğu altıncı ana sektör olarak tanımlanmasının ilk adımı da atılmış oldu. Böyle önemli sektöre girerken, dünyadaki gayrimenkul yatırımlarının toplamı 44 milyar ABD Doları olan GE Real Estate'nin global deneyimi ile Doğuş Grubu'nun inşaat ve gayrimenkul alanlarındaki 50 yıllık tecrübesinin bir araya gelmesinin; bölgedeki gayrimenkul sektöründe kaldıraç etkisi yaratacağına ve Garanti GYO'yu bölgesel bir oyuncu haline getireceğine inanıyoruz." dedi.

DOĞUŞ GRUBU

Gayrimenkul yatırım ortaklığında TSKB imzası!

Türkiye'nin ilk özel yatırım ve kalkınma bankası TSKB, (Türkiye Sınai Kalkınma Bankası) gayrimenkul ve yatırım bankacılığı alanlarındaki uzmanlığını birleştirerek, TSKB Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'yi (TSKB GYO) kurdu. 5 Aralık Salı akşamı Çırağan Sarayı'nda düzenlenen bir etkinlikle tanıtılan TSKB GYO, 10 milyon YTL başlangıç sermayesiyle faaliyete başladı. Etkinlikte bir konuşma yapan TSKB GYO Genel Müdürü Korkut Ün, TSKB deneyiminden ve uzmanlığından yararlanan

TSKB GYO Genel Müdürü Korkut Ün.

bu firmanın kısa sürede alanında öncü ve güvenilir bir kuruluş olarak yerini alacağını belirtti ve sözlerine şöyle devam etti: "TSKB Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. ile yüksek getiri sağlayacak verimli ve likit gayrimenkullerden oluşan, cazip ve dengeli bir yatırım portföyü oluşturmayı amaçlıyoruz. Bu amaç doğrultusunda, sağlam ve kârlı bir gayrimenkul portföyü oluşturmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

bu firmanın kısa sürede alanında öncü ve güvenilir bir kuruluş olarak yerini alacağını belirtti ve sözlerine şöyle devam etti: "TSKB Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. ile yüksek getiri sağlayacak verimli ve likit gayrimenkullerden oluşan, cazip ve dengeli bir yatırım portföyü oluşturmayı amaçlıyoruz. Bu amaç doğrultusunda, sağlam ve kârlı bir gayrimenkul portföyü oluşturmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

21. yüzyılın bankacılığı "müşteri ve hizmet odaklı" olacak

HP ISE (Orta ve Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Afrika) Finans Sektörü Direktörü Michael Jansen, Active Academy tarafından 4-5 Aralık günlerinde Lütfi Kırdar Kongre Sergi Sarayı'nda düzenlenen 4. Uluslararası Finans Zirvesi'nde "Finans Kuruluşlarının Verimini Artıracak Yeni Yaklaşımlar" sunumuyla sektördeki trendlere ve geleceğe ışık tuttu. Araştırma şirketi IDC tarafından yayımlanan bir araştırma, banka ve finans kuruluşları için en büyük önceliklerin mevcut müşterilerin korunması ve yeni müşteri kazanımı olduğunu ortaya koydu. Jansen, bu sebeple gelecekte finans kuruluşlarının yoğun olarak müşteri ilişkileri konusuna odaklanacaklarını ve telekom sektöründeki gibi gerçek zamanlı işlemler ve değerlendirmelerin artacağını ifade ederken; ayrıca finansal kuruluşlar için iş süreçlerini geliştirmelerinde ve verimliliklerini artırmalarında müşterileriyle ilgili her türlü bilginin altın değerinde olduğunu vurguladı. Zira, 21. yüzyılın bankacılığı müşteri ve hizmet odaklı olacak.

Avrupalı Genç İşadamları 3'üncü kez "YES for Turkey" dedi

16 ülkeden 38 bin Avrupalı genç girişimcinin üyesi olduğu Avrupa Genç İşadamları Dernekleri Konfederasyonu (YES-Young Entrepreneurs of Europe) 'nun iki yıldır başkanlığını yürüten TÜGİAD Başkanı Murat Saraylı, 3'üncü kez başkanlığa seçildi. Saraylı, 25 Kasım'da Brüksel'de yapılan Genel Kurul'da tüm üye ülkelerin önerisi ve oy birliği ile yeniden başkanlık görevine getirildi. YES'te başkanlık yapan ilk Türk işadamı olan Saraylı'nın 3 yıldır başkan seçilmesi, AB-Türkiye ilişkileri açısından ayrı bir

Murat Saraylı, YES'in 3. kez başkanı...

önem taşıyor. Türkiye'nin olduğu bir AB'nin dünya barışı için gerekli olduğunu AB'nin daha net görmesi gerektiğini vurgulayan Saraylı'ya göre "Avrupa'nın

başka köşelerindeki insanların Türkiye'yi tanımamalarından dolayı kaçınılacak işbirliği fırsatlarının zararı sadece Türkiye'ye değil..." Müzakere sürecinde her kesimin kendi ilişkilerini en üst düzeyde değerlendirmesi gereğine işaret eden Saraylı, açıklamalarını şöyle sürdürüyor: "Türkiye'nin sadece piramidin tepesindeki devlet başkanlarına değil, sivil toplum örgütlerine ve ülkelerin kamuoylarına da en iyi şekilde tanıtılması şart. TÜGİAD olarak bu konuda çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

Ev kazalarına dikkat!

Yapılan araştırmalara göre Türkiye'de son 5 yılda 120 bin çocuk ev kazası sonucu hastaneye müracaat etmiş ve bu çocukların 2 bini, hayatını kaybetmiş. Türkiye'de ev kazalarına ilişkin yapılan çeşitli araştırmalara göre tüm kazaların yüzde 18-25'ini ev kazaları oluşturuyor. Çocukluk çağı kazalarının büyük bir bölümü ev ve çevresinde meydana geliyor. Dünyada ve ülkemizde ev kazaları, özellikle okul öncesi 0-6 yaş döneminde çeşitli yaralanmalara, sakatlanmalara ve ölümlere neden olabiliyor. Kaza denince beklenmedik bir zamanda ve beklenmedik şekilde oluşan yaralanmalara, can ve mal kayıplarına neden olan olayları anlamamıza rağmen ev

kazaları, kaza çeşitleri arasında önemi gittikçe artıyor. Bir evin içinde veya bahçesinde, havuzunda ve garajında meydana gelen olaylar olarak karşımıza çıkıyor. Sema Hastanesi Çocuk Cerrahisi Uzmanı A. Kürşat Budan, "Çocukların karşılaşacağı tehlikeler, çocuğın büyümesi ve gelişmesi ile de değişmektedir. Zamanlarının çoğunu evde geçiren 0-6 yaş grubu çocuklar kazaya uğrama oranı en yüksek çocuklardır. Bu çocukların çevrelerini keşfetme ve öğrenme konularındaki merakları, büyükleri taklit etme özellikleri, devamlı hareket halinde olma-

ları, deneyim olmadığı için her şeyi ağzına götürme alişkanlığı, el ve vücut maharetlerinin yetişkinlerden fazla olması ve kazalardan kendilerini koruyabilecek gelişimsel beceriye henüz yeterince sahip olamamaları kazalar ile karşı karşıya kalmalarına olanak sağlamaktadır." dedi.

Emekleme dönemi evler tehlikeli bir hal alıyor

0-6 yaş çocuklar arasında en sık görülen ev kazası tipleri düşmeler, yanıklar, zehirlenme, suda boğulma, yabancı cisim yutmaları, evcil hayvan ısırıkları olarak karşımıza çıkıyor. Bir yaşından küçük çocuklarda boğulma

ve solunum yollarına yabancı cisim kaçması, 1-4 yaş arasında düşme, çarpma, suda haşlanma, ateşle yanma ve zehirlenmeler daha sık görülüyor. 2-4

yaşlarında temizlik maddeleri ve ortada bırakılan ilaçlar, 5 yaşından sonra ise dolapta ve yüksekte saklanan ilaçlarla zehirlenmeler artıyor. Evin bölümleri ve kaza risk faktörleri hakkında bilgi veren Dr. Kürşat Budan, "Ailelerin alacağı önlemler ile kazaların çoğu önlenebilir." dedi. Tüm aile tarafından ortak kullanılan oturma odası veya salon evin önemli bir yeri. Ebeveynlerin dinlenme yeri olan oturma odası aynı zamanda çocuklar için de oyun ve eğlence alanı. Birçok değişik amaçla kullanılan oturma odaları çocuklar için burayı önemli bir kaza ala-

nı olarak görülüyor. Salonda soba varsa bu alanın devamlı kontrol edilmesi gerekiyor. Sobada kullanılan demir maşa, demir çubuk, süpürge gibi aksesuarlar ile kibrit ve benzeri tutuşturucular çocuklar için önemli tehlikeler taşıyor. Ebeveyn yatak odalarında ise tuvalet masası, çekmeceler, elbise dolapları, gece lambaları gibi donanımlar, çocuklar için kaza riski oluşturuyor.

Kapılar ve pencereler çocukların da ilgisini çeken mekanlar olarak karşımıza çıkıyor. Çocuklar kapıları kapatıp, açıp oynamayı çok seviyorlar. Bu durum onların parmak ve ellerinin sıkışması veya istem dışı kapalı kalmalarına sebep olabilir. Pencereler ise onlar için çok ciddi tehlike taşıyor. Bu yüzden pencerelere yakın yerlerde masa sandalye gibi eşyalar bırakılmamalı. Tehlikeli olan bu alanların çocuklara zarar vermeyecek şekilde düzenlenerek güvenli hale getirilmesi gerekiyor. Birden fazla katlı evlerdeki katlar arasındaki merdivenler çocuklar için son derece tehlikeli alanlardan. Merdivenden düşerek yaralanan veya sakat kalan çocukların sayısı azımsanmayacak kadar çok. Keza balkonlarda çocuklar için çok ciddi kazalara sebep olabilecek ortak alanlardan. Bu sebep ile çocuklar emeklemeye başladığı andan itibaren bu güvenlik önlemleri bekletilmeden alınmış olması gerekiyor. Evde elektrik güvenliğinin de sağlanması önemini vurgulayan Dr. Kürşat Budan, "Evin genel elektrik güvenliği yanında, mutfak, banyo, çocuk odası, salon-oturma odası gibi mekanın özelliğine, taşıdığı riske göre ayrı ayrı dikkate alınıp değerlendirilmelidir. Prizler, ara kabloları, fişler ile pişirici ve ısıtıcı gibi elektrikli ev aletleri özelliklerine ve bulunduğu mekana göre güvenli hale getirilmelidir." dedi.

Uluabat Gölü'ne dolgu darbesi!

Türkiye'nin en önemli su kaynaklarından biri olan Uluabat Gl dolgu ve betonlaşma tehdidiyle karşı karşıya. 1998 yılında Uluslararası neme Sahip Sulak Alan (Ramsar Alanı) ilan edilerek koruma altına alınan glde, Glyazı Belediyesi tarafından gle dolgu yapılarak inşa edilmek istenen balıkçı barınağı geniş çaplı tartışmalar başlattı. WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı)'nin Uluabat Gl'nün korunması için Çevre ve Orman Bakanlığı ile birlikte 1998 yılından beri yrttğu projenin ortakları ve diğer sivil toplum kuruluşları da izlenen yönteme tepkili.

20 Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilen Bursa Yerel Sulak Alan Komisyonu (YSAK) toplantısında yapılan oylamada, Uludağ niversitesi'nin olumsuz raporu ve Uluabat Gl Yürütme Kurulu'nu oluşturan ilgi gruplarının ortak itirazlarına rağmen, Glyazı Beldesi'nde Glyazı Belediye Başkanlığı tarafından Uluabat Gölü'ne, gle dolgu yapılması suretiyle bir balıkçı barınağının inşa edilmesine karar verildi. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere dayanarak Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Ramsar Alanı ilan ettiği gl-

de yapılması planlanan dolguya ilişkin süreç; su kaynaklarına bu en kritik dönemde bile yaklaşımları ve bilimsel olmayan uygulamaların nasıl yapıldığını bir kez daha ortaya koyuyor. Dolgunun uzun vadede Uluabat Gl'nün su dengesinin bozulmasına, glde otlanmaya ve dolayısıyla da organik kirliliğin artmasına neden olacağı bilimsel olarak ortaya konmuş durumda.

WWF-Türkiye Genel Müdürü Dr. Filiz Demirayak; "Planlanan balıkçı barınağı projesinin klasik kıyı doldurma şeklinde yapılması, yalnız bölgenin en önemli geçim ve gelir kaynağı olan balıkçılığa ve turizme darbe vurmakla kalmayacak, aynı zamanda Uluabat Gl'nün doğal ve ekolojik yapısını tahrip edecektir. WWF-Türkiye olarak, Uluabat Gl'nün korunması ve bölge insanlarının glden en akılcı biçimde faydalanması için, yöredeki insanların katılımı ve ilgili taraflarla çok önemli projeler yürüttük. şimdi bunlar yokmuş gibi, ilk akla gelen ve en ilkel yöntem olan kıyıyı doldurmaya çalışmak gle karşı işlenen bir cinayet olur. Balıkçıların ihtiyaını karşılayacak olan bir balıkçı barınağı gln yapısına uygun olarak yapmak mümkün olabilir. Ama Türkiye'nin su durumu ortadayken, önemli bir su kaynağına bu şekilde dolgu yapılması yanlış olacaktır." dedi. Gln geleceğini etkileyecek böyle bir projenin, alternatifleriyle beraber, benzer projelerden çıkarılacak dersler de göz önüne alınarak, katılımcı ve açık bir süreçte, kapsamlı değerlendirilmesi gerektiğine inanan WWF-Türkiye, Uluabat'ın hak ettiği şekilde dikkatle ve geleceği göz önünde tutularak ele alınmasını istiyor. WWF-Türkiye, su kaynaklarının geçmişin tarzıyla, harailem feda edilmesi artık söz konusu olamayacağını belirtiyor ve Türkiye olarak sorumlu davranmak zorundayız uyarısını yapıyor.

Ortadoğu'da Bush Doktrini Yerine Atatürk Devrimi..

ABD Ortadoğu'da yeni bir düzen kurmak istiyor. Hedefi de Irak, İran ve Suriye ile sınırlı değil. Bush'un Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'a inanmak gerekirse, bölgedeki 22 ülkenin "ekonomik ve siyasi coğrafyası" hep birlikte değişecek. Kimse kendisini kandırmasın.. Ekonomik ve siyasi coğrafyası değişecek ülkelerin arasında Türkiye'de var. Bakmayın siz ABD'nin, "*Biz Ortadoğu'da uluslararası teröre karşı mücadeleye ediyoruz*" demesine. Bunun doğru olmadığını artık "sağır sultan" dahi biliyor.

ABD, uluslararası teröre karşı mü-

cadele ettiğini de, bölgeye demokrasi ve refah getireceğini de, sadece askeri müdahalelerine kılıf olsun diye söylüyor. Böylece, asıl amacının bölgedeki enerji ve su kaynakları üzerinde tam kontrolünü sağlamak olduğunu kimse anlamayacak sanıyor. Fazla ayrıntıya girmeye gerek yok. ABD'nin Ortadoğu bağlamında değişen Türkiye politikaları asıl amacın ne olduğunu ortaya koymaya fazlasıyla yeter..

PKK'nın himayesi

PKK'nın Kuzey Irak'ta ABD'den gördüğü himaye konusunda sözü,

ABD'li gazeteci ve siyasetçilere bırakalım. Bu konuda son olarak, Avrupa'da basılan Amerikan "International Herald Tribune" gazetesinde, Stephen Larabee imzasıyla bir makale yayınlandı. 20 Kasım 2006 günlü ve "*Türkiye, PKK Terörü ile ilgili kaygılarında bakli çıktı*" başlıklı bu makalede, ABD'nin, bölgedeki en yakın müttefiki Türkiye'nin toprak bütünlüğünü tehdit eden PKK'ya karşı sessiz kalmasının, "*terörle mücadele konusundaki söylemlerinin inandırıcılığını ortadan kaldırdığı*" açıkça belirtiliyor. Bir de, 10 Ekim 2006 günü, Cumhuriyetçi Milletvekili Ed Whitfield ve Demokrat Milletvekili Robert Wexler'in imzalarıyla Başkan Bush'a gönderilen mektubu anımsayalım. Bu mektupta da, ABD'nin terörizmle mücadelede tutarlı ve samimi olması gereğine dikkat çekilmiş ve "*Bush yönetiminin PKK sorununu çözmemesinin, bölgedeki diğer terör örgütleri için çok tehlikeli bir emsal oluşturduğu*" vurgulanmıştı. ABD'nin uluslararası terörle mücadele söyleminin sadece bahane olduğunu sergilemek için daha fazla söze, bu arada bizim de konuşmamıza gerek var mı?

İlimli İslam takıntısı

ABD, Ortadoğu'ya demokrasi götürmekten söz etmeye başladığından bu yana, Ortadoğu'nun teokratik diktatörlüklerine Türkiye'yi örnek almalarını öğütüyor. Ancak bunu yaparken, Türkiye'yi laik ve demokratik ya-

pısıyla öne çıkartmıyor. Tam aksine, Türkiye'yi ısrarla "İlimli İslam Cumhuriyeti" vurgusuyla tanımlıyor. "İlimli İslam" vurgusunun anlamı açık. ABD, Türkiye'de rejimi daha İslami bir yapıyla değiştirmeye uğraşan AKP iktidarına tam destek çıkıyor. Bu yaklaşımın demokrasiyle uzaktan yakından bir ilgisi olabilir mi? Bu soruyu yanıtlamak için Atatürk'ü, "gericilik" denilerek aşağılanmaya çalışılan Atatürk'ün öncülüğündeki aydınlanma devrimini anımsamak gerekiyor.

Atatürk ve Cumhuriyet

Öncelikle, Atatürk'ü çağının anlamlı totaliter liderleri olan Hitler, Mussolini ve Stalin'den farklılaştıran bir özelliğine dikkat çekmek gerekiyor. Hitler ile Mussolini'nin yaptıkları, düşünceleri daha kendi yaşamları ve iktidarları sırasında göçüp gitmiştir. Stalin ise kendi yetiştirdiği kuşaklarca lanetlenmiştir. Daha sonra aynı kaderi Mao da paylaşmıştır. Atatürk ise henüz 57 yaşındayken, bu liderlerin hepsinden yıllar önce ölmüştür. Ancak, her geçen gün büyüklüğü daha iyi anlaşılacak, bütün yaptıklarıyla hala yaşamaktadır.

Acaba neden?

Atatürk'ün "*en büyük eserim*" dediği Cumhuriyet, Türkiye'de siyasal egemenlik anlayışını köklü ve kalıcı bir biçimde değiştirmiştir. Egemenliği "kayıtsız şartsız" olarak "ulus"a devretmiştir. Yüzyıllar boyunca bir sömürü ve baskı aracı olarak kullanılan "hilalet" ve "saltanat" gibi kimi doğa ü-

tü güç kavram ve kurumları yıkmış, toplumun yönetim gücünün kaynağını doğrudan "ulus"un kendisine indirgemıştır. Böylece "demokrat bir Türkiye" yaratma süreci başlamıştır. Osmanlı cemaat düzeninin "kul"ları "yurttaş" kimliğini kazanmış ve "özgür birey"e dönüşmüştür.

Türk Devrimi ve İslam

Atatürk'ün gerçekleştirdiği bu olay, sadece Türkiye için değil, bütün İslam dünyası için yaşamsal önemi olan bir devrimdir. Fransız devriminin Hıristiyanlık için anlamı neyse, Atatürk devriminin İslam dünyasındaki yeri de eş anlamlıdır. Bu nedenle Atatürk, günümüz dünyasında uygarlıklar çatışmasını barışa yönlendirecek gerçek anahtardır. İslam dünyasına demokrasi ihracı için Amerikan savaş gücüne endekslili Bush doktrinin yerini barış içerikli Atatürk devriminin alması aklın gereğidir.

Atatürk devriminin bilinci ve sorumluluğu, Türkiye'nin dünya barışına damga vurmasını sağlayacak niteliktedir. Ancak bunun için, Atatürk'ün yolundaki çağdaş uygarlık yürüyüşünün, aksi yöndeki bütün çabalara ve zorlamalara karşın sürdürülmesi kaçınılmazdır. Elbette, bu kolay olmayacak. Atatürk'ten rövanş almak için yurt içinde ve yurt dışında büyük bir kavga körükleniyor. Atatürk devrimini yozlaştırmayı, Cumhuriyeti ve Atatürk devriminin gereği olan demokrasiyi daha İslami bir yapıyla değiştirmeyi isteyenler, ulusal bağımsızlığımızı yıpratıp Türkiye'yi

uydulaştırmayı amaçlayanlar, azınlık haklarını örtü gibi kullanıp Türkiye'yi bölmeye çalışıyorlar; hepsi yıllardır Atatürk'e saldırıyor. Bu saldırılarla, günümüz dünyasını tehdit eden uygarlıklar çatışmasının daha da körüklendiğini söylemek hamasi bir zorlama olmayacaktır.

Laiklik ve demokrasi

Türkiye, İslam dünyasının tek laik ülkesidir.

Çağdaş uygarlık anlayışıyla örtüşen demokratik bir yapıyı, bu özelliği sayesinde kimi eksikliklerine karşın işletebilmektedir. Üstelik bu özelliğini dinini, inancını koruyarak kazanmıştır. Atatürk'ün öncülüğünde kurulan laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti, tohumlanan bir "uygarlıklar çatışmasını" önleyebilecek, çatışmayı barış içinde bir uygarlık yarışına dönüştürebilecek dünyadaki en önemli güçtür.

21. yüzyıl için özlenen barış, Türkiye'nin geleceğini, bugünkü ve yarınki rolünü nasıl tanımlayacağına bağlı olarak biçimlenecektir.

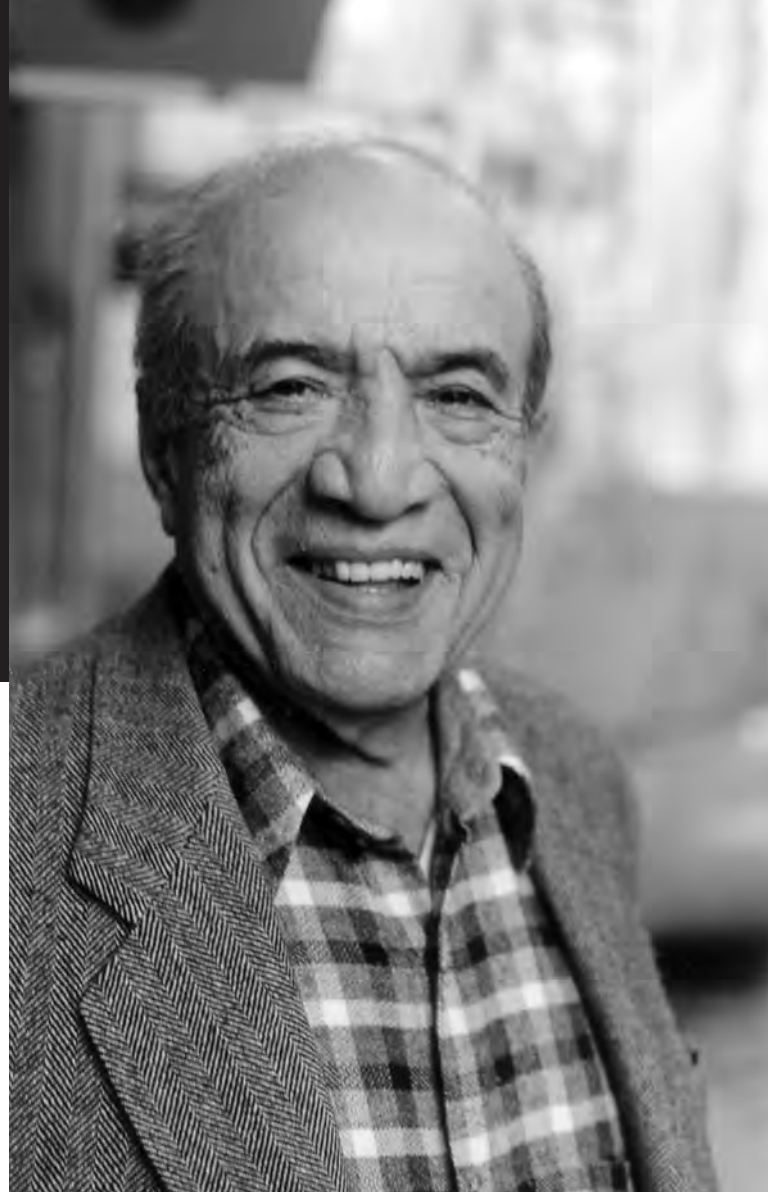
Eğer Türkiye laik ve demokratik bir ülke olarak çağdaş uygarlığın tam parçası olabilirse "barışa barış içinde" ulaşmanın yolu açılacaktır. Türkiye, rejime yönelik tehditlerin üstesinden gelebilir ve İslam dünyasında gerçek demokrasi örneği olarak ağırlığını gösterebilirse, İslami duyarlılıkların radikallikten uzaklaşmasını sağlayan bir cazibe merkezi görevi de yapabilir.

"Uygarlıklar çatışması" tezinin yalanlanması için Türkiye'nin bu vizyonu mutlaka kazanması gerekiyor. Aksi halde, biz de uygarlıklar çatışmasında kaybedenler arasında sıkışır kalırız. ■

O kadar da *bilge değilim*

Sevgili Sadun Hoca'yla, "Puslu Camın Arkasından" adlı kitabı için bir söyleşi yapmak görevi Mülkiye İstanbul Yayın Kurulu tarafından bana verilmişti. Umudum bir fırsatını bulup Ankara'ya gitmek ve hocayla yüz yüze konuşmaktı. Bu bir türlü gerçekleşmedi; ama Anıl Hanım'ın telefonları sıklaştı mı sıklaştı...

Yazı: Hüseyin Ergün

Sevgili Aren'e amacımı söyledim ve "Hocam geçmiş olsun, daha sonra arayayım" dedim. "Yok ne düşünüyorsunuz bir söyle" dedi. "Hocam, soruları şöyle bir sıralayayım, iyileşince de konuşuruz" dedim. Sorulardan sonra, "Ben o kadar da bilge değilim; bunlara öyle kesin yanıtlarım yok: Ben bunlara umumi cevaplar verebilirim ancak sen de bir mülakat gibi birebir benim ağzımdanmış gibi yazma" dedi. Bu öğüdü tutamadım. Ama aşağıdaki satırlar gerçekten "birebir" Sevgili Aren'in ağzından çıkanlar değildir. Benim notlarımdan çıkarsadıklarımdır.

Sadun Hoca'yı ilk kez, 1961-62'de YÖN Dergisi'ndeki yazılarıyla tanıdım. '62'de SBF'ye girince, aynı çatı altında buluştuk. Ama hiç hocam olmadı. Sonra, 1965'te TİP'de buluştuk. Kısa zamanda, öğrenci gençlik hareketi ve daha sonra TİP içinde "Aren'ci" diye nitelendik. Ama bu hocanın herhangi bir yönlendirmesinden kaynaklanmıyordu. Biz onun değerlendirilirdim.

14 Aralık Perşembe günü yapılan Yayın Kurulu toplantısına ödevini yapmamış öğrencinin tedirginliği ve utancı içinde katıldım. "Bu söyleşiyi mutlaka yapacağım, geciktığım için bağışlayın" dedim. İçimden cumartesi-pazar bir fırsatını bulur, en azından telefonla söyleşiyi yaparım diye geçi-

riyordum. Cumayı cumartesiye bağlayan gecenin ortasında kafama üşüşen sorularla uyandım. Soruları bir bir not ettim. Cumartesi Sadun Bey'i aradım. "Bu hafta sonu konuklarım var, daha sonra konuşalım" dedi. Sonunda, pazartesi akşam üzeri aradım. Sevgili Munise Hanım "Biraz rahatsız, ama yine de telefonu vereyim" dedi.

dirmelerine, sağduyusuna çok güveniyorduk... Sonra özellikle TİP içinde ilişkilerimiz çok sıklaştı. Nazım'ın Ceviz Ağacı şiirinden bir dizesini biraz değiştirerek, söylersem: Sosyalist hareket içinde birlikte çalıştık, hapishanelerde birlikte yattık. Zamanla, dünyada önüne açık alınla çıkmak istediğim, hesabımın temiz olduğunu bilmesini önemseydiğim çok az sayıda insandan biri oldu benim için Sadun Ağabey.

Söyleşide ilk kıskırtmayı Sovyetlerin çökmesi konusunda yaptım. Niye çöktü?

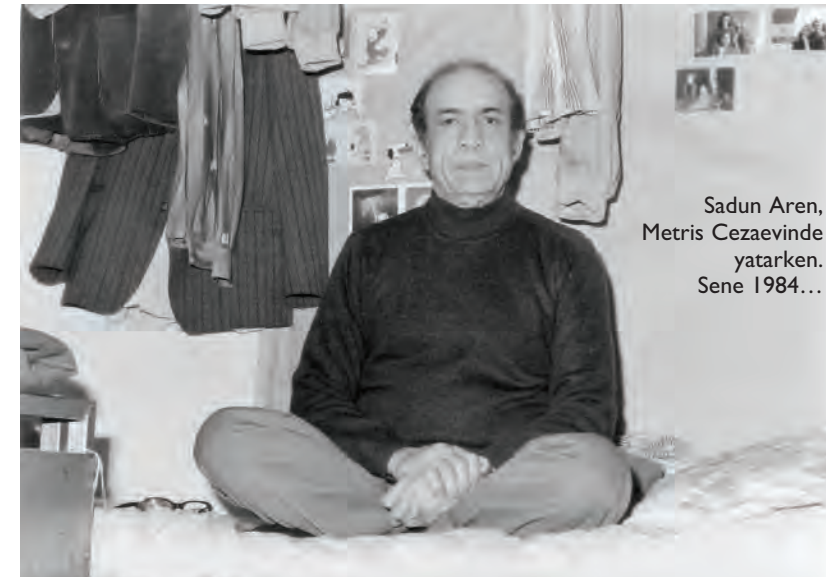
"Sovyetler, beklenmedik bir biçimde çöktü. Öyle ki, Yeltsin gibi Sosyalizme tamamen yabancı bir kişilik taa tepeye kadar gelebilmişti. Çöküşten 6 ay kadar önce ve ilk defa, 'Sosyalizm ve Gelecek' dergisi adına Sovyetler Birliği'ne gitmiştim. Çöküşü anıştıracak hiçbir alamet yoktu. Hatta orada yayımlanan 'Komünist' dergisi ile 'Sosyalizm ve Gelecek' dergisi arasında 5 yıllık işbirliği protokolü de imzaladık. Derginin yöneticisi üst düzey bir komünistti. Belki de Politbüro üyesiydi. Onda da bir olağanüstülük sezmedim. Öyle bir düşüncesi veya hissi olsaydı 5 yıllık protokol imzalamazdı, zaten.

Sadun Aren, Halit Çelenk ve Server Tanilli (sağda) ile.

Batıda da böyle 'nizasız-kazasız' bir çöküş -hatta görünür gelecekte bir çöküş- beklenmiyordu. Çöküverdi. Demek işin yürümeyeceği varmış. Bu konuda olmadan önce ne bir şeyi öngörebildim, ne de hissettim; başkaları da öyle! Olay gerçekleşince uyandım bir bakıma. İnsan iç savaşlardan, Batı'nın amansız kuşatmasından, İkinci Dünya Savaşı'ndan geçmiş bir rejimin böyle kendi içinden çürüyüp yıkılabileceğini düşünemiyordum.

Kıscacası, ne olabilmişse o olmuştur. Doğru olan da budur."

Sadun Aren, Metris Cezaevinde yatarken. Sene 1984...

Araya girdim. "Sosyalizmin Yeni Yolu" diye bir kitabınız var. "Puslu Camın Arkasından'da da o yolda görüşler yer alıyor. Nedir bu sosyalizmin yeni yolu?" dedim.

"Artık daha iyi anlaşılıyor ki Sosyalizm bir rejim değişikliği, üretim araçlarının kamulaştırılması gibi şeylerle olmuyor. Marx, Sosyalizmin gelişmiş Batı ülkelerinde gerçekleşmesini beklerken haklıymış. Çünkü Sosyalizm başta teknoloji ve insan kalitesi olmak üzere gelişmenin bir yansıması. Öyle bir günde, bir devrimle olacak bir iş de değil. Bir sürekli gelişme sürecinin zaman içinde devrime dönüşmesi, yani adım adım gerçekleşen iyileşmelerin sonunda niteliksel bir değişime -devrime- varması söz konusu olabilir, ancak. Bir aşamada başarısızlık olunca, Sovyetlerdeki gibi bitecek bir süreç de olmamalı. İnsanlığın gelişmesi içinde geniş yığınların, her geçen gün, daha özgür, daha eşit ve daha refah içinde yaşamaları süreci gibi düşünebiliriz."

Burada sözü kitabın başlığına getiriyorum: Neden "Puslu Camın Arkasından"? Kitabın özellikle son bölümleri kime-kimlere yönelik?

"Öyle yumruklar havada, marşlar falanla varılacak bir amaç değil Sosya-

Bir kitap: Puslu Camın Arkasından

Yazı: Alaeddin Asna

Hocamız Sadun Aren, anılarını "Puslu Camın Arkasından" adıyla yayımladı. (İmge Yayınevi, 337 sayfa.) Bugün 80'li yaşlarını süren Sadun Hoca (çoğumuzun Sadun Ağabey'i), kitabına Haydarpaşa ve Eskişehir liselerinden sonra Mülkiye'deki öğrencilik ve asistanlık yıllarıyla başlıyor. Haydarpaşa Lisesi'nde Hayrettin Karaca, Mülkiye'de Seha Meray ve Osman Nuri Torun'la arkadaşlıklarını anlatan Sadun Aren, Mülkiye yıllarına hocaları Fuat Köprülü, Mahmut Esat Bozkurt, Muhlis Ete, Fadıl Hakkı Sur, Ali Fuat Başgil, asistanlar Fethi Çelikbaş, Bahri Savcı, Fehmi Yavuz, Turhan Feyzioğlu ve Aydın Yalçın'a değinerek devam ediyor. Bu isimler okura Mülkiye'nin Türk siyaset ve sosyal bilimler hayatındaki önemini hatırlatıyor.

Mülkiye'de ilk dersinin sosyoloji olduğunu, bu ders için Ankara Üniversitesi'nden atılarak ABD'deki Ohio Üniversitesi'nde ders vermeye başlayan dünyaca ünlü Sosyolog Prof. Muzaffer Şerif'in "Sosyal Normların Psikolojisi" adlı kitabından insan davranışları, şehir sosyolojisi gibi konuları anlattığını vurgulayan Prof. Aren, hocalık konusundaki görüşlerini bugün de hepimizin kulağına küpe olacak şekilde özetliyor:

"Ben hocalığı çok ciddiye aldım. Ders verirken çocukların niçin benim söylediklerimi öğrenmeleri gerektiğini düşündüm. Çünkü bu öğrettiklerim arasında sonradan işlerine yaramayacak şeyler de olabilirdi. İmtihana girmenin, sınıf geçmenin ne anlamı vardı? Şu sonuca vardım: Bu derslerin amacı insanın kültür düzeyini yükseltmektir. Öğrencilerine iktisadın yanında edebiyat, sanat, tarih gibi konuları da merak etmelerini önerirdim."

Aren'in kitabında Cambridge ve London School of Economics yıllarında Keynes'in görüşleri ile tanışmasının yanı sıra TIP üyeliği, milletvekilliği, M. Ali Aybar, Behice Boran, Çetin Altan, Dursun Akçam, Adnan Cemgil, Ceyhan Atuf Kansu ile parti çalışmaları ve mücadeleleri, ünlü Altıncı Filo olayları, MDD-FKF-Dev Genç örgütlenmeleri, DİSK, 12 Mart ve 12 Eylül'de tutuklanışı, Mamak-Niğde-Metris cezaevi günleri, 1977 Taksim mitingi gibi yakın siyasi tarihimizde iz bırakan konular anlatılıyor. Kitap, "Sosyalizmin yeni yolu" başlıklı bölümle bitiyor.. Bu bölümde hocanın dünyaya Sosyalizm penceresinden bakışı şu cümleleriyle sona eriyor: "Dünyanın başka yerlerinde vahşet varken siz kendi ülkenizde Sosyalizm yapamazsınız. Onun için bu tür Sosyalizmin bir ön gereği de globalleşmedir. Globalleşmeye bağlı olan herşey insanlığın kazanımıdır. İnsanlığın ileri atılmış bir adımıdır. Eski tip Sosyalizmi bu bakımdan biraz geri buluyorum."

lizm. Böyle yapan arkadaşları uyararak istiyorum, öncelikle. Sosyalizmi ve barışı bir arada düşünmek gerekiyor. Geleceğin, eskiden düşünüldüğü ve halen bazılarının düşündüğü gibi, önceden planlanamayacağını vurgula-

mak istiyorum. Onun için 'puslu camın arkasından' baktığımızı bilmeliyiz. Kitaba bu adı ben bulmadım. Akıldan 'Yol Daha Uzundur Vuslattan' gibi bir şeyler geçiyordu aslında. Beğenilmedi. Kitabın editörü Yavuz Al-

pogan, kitabın içinde geçen 'puslu camın arkasından' deyimini önerdi. İsim böyle oluştu.

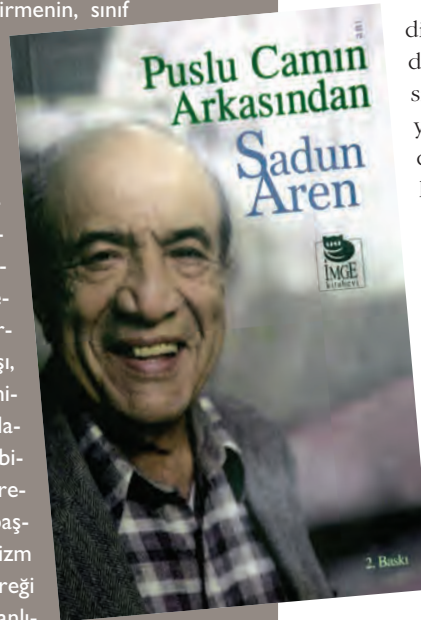
Geleceği planlamak iddiası gerçekçi değil. Çünkü dünyayı puslu camın arkasından görebiliyoruz. Sovyetlerin yıkılacağını göremediğimiz gibi Irak savaşını da kestiremezdik...

Geleceği planlamayı ancak faşistler düşünebilirler. Çünkü onlar için her şey apaçıktır. Oysa bu doğru değil. Zaten normal insanlar da dünyaya puslu camın arkasından bakar gibi yaşarlar; bu da olağandır. Çünkü insanın önü bilinmezliklerle doludur."

Sözü Türkiye soluna getiriyorum. Havalı bir soru: "Türkiye solunun önündeki en önemli meydan okuma nedir?"

"En önemli sorun dünyayı zihin açıklığıyla görebilmektir. Bir düşünceye takılıp kapılmamak gerekir. Özgürce, önyargısız düşünebilmek, topluma doğru rehberlik edebilmek için şarttır."

Bu kadar yalın ve bu kadar açık...■

İspanya'da tarihsel bellek yasası üzerine

Yasa tasarısı 1939'dan başlayarak 36 yıl süren General Franco diktatörlüğü sırasında sayıları yüz binlerle ifade edilen Cumhuriyetçi kurbanlara karşı işlenen insanlık suçlarının gün yüzüne çıkartılmasını, sorumlularının belirlenmesini isteyen çevreleri düş kırıklığına uğrattı. Tasarının, kilise, ordu ve faşist çevrelerin baskısı sonucunda, cinayetleri su yüzüne çıkarmak bir yana, Franco'cu katillere kurban sıfatını yakıştırmaya çalıştığı görüldü. Uluslararası Af Örgütü ve Equipo Nizkor tarafından yoğun bir biçimde eleştirilen yasa tasarısı, Franco döneminin üstünün örtülmesini öngörüyor. Mart 2004'te Aznar'ın Halk Partisi'ni iktidardan uzaklaştıran İspanya Sosyalist İşçi Partisi seçimlerinden önce Franco dönemi kurbanları için adalet sağlanacağı sözünü vermişti. Jose Louis Rodrigo Zapatero iktidara geldikten sonra Halk Partisi'nden, Kilise'den ve Ordu'dan gelen baskılar sonucunda tutumunu değiştirdi. Franco'cu mahkemelerin verdiği kararları geçersiz saymak ya da o dönemin ca-

General Franco.

nilerinin yargılanmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapmak yerine, Toplumsal Belleğin İyileştirilmesi Yasası ile Franco'cuların aklanması sonucunu verecek bu girişimi başlattı.

Yasanın kongreye sunulması ile birlikte yoğun bir tartışma başladı. Tasarının temel sorunu; İç Savaşı "herkesin suçu; herkesin kurban" olduğu bir dönem olarak tanımlamaya yeltenmesi... Tasarıyı eleştirenler yasanın cinayeti işleyenle cinayete kurban gidene aynı kefeye koyduğuna işaret ediyorlar. Tasarı canilerin yargılanabilmesine olanak tanımak yerine, sorumluların kimliklerine ulaşılması durumunda adlarının açıklanmamasını öngörüyor. İç Savaşta ölen Franco'cuların anısına yapılan ve inşaatında Cumhuriyetçi tutsakların çalıştırıldığı "Düşenler Vadisi" olarak adlandırılan anıtsal yapının İç Savaş'ın tüm kurbanlarının anısını yaşatacak biçimde yeniden düzenlenmesi de yasanın öngördüğü değişikliklerden bir başkası. Yasa bu öngörüyle de caniyi "kader kurbanı" olarak gören çarpık bir anlayışı meşrulaştırıyor. Yasa'yı savunan çevrelerin gerekçeleri bildik: İspanya ileriye doğru bakmalıdır; eski yaraları deşmekle bir yere varılmaz! Kongrede yasanın onaylanıp onaylanmayacağını önümüzdeki günlerde göreceğiz. Yasanın bu haliyle onaylanması durumunda İspanya'nın kendi tarihiyle nasıl yüzleşeceği tartışması daha da alevleneceğe benziyor. Yasanın uyandırdığı tepkilere ve saygın insan hakları örgütleri tarafından "ihane" olarak görülmesine bakıldığında, Cumhuriyetçi İspanya için ucunu bırakmayacak gibi görülüyor. Öyle olsa bile insan kendi kendine sormadan edemiyor: Ölüm geciktiğinde katillerin imdadına yasalar mı koşuyor? ■

Geçtiğimiz ay içinde askeri diktatörlüklerin kurbanlarının uğradıkları haksızlıkların giderilmesi, sorumluların yargılanması açısından iki önemli gelişmeye tanık olduk. Şili'nin eski diktatörü Augusto Pinochet'nin ölümü ile birlikte eski diktatörün yargı önüne çıkartılması için sürdürülen hukuk mücadelesi bir bakıma sonuçsuz kaldı. Pinochet döneminin kurbanları kişisel olarak eski diktatörden hesap sorabilmek olanağını artık yitirdiler. İkinci gelişme ise İspanya'da General Francisco Franco döneminin haksızlıklarının düzeltilmesini öngören Tarihsel Bellek Yasası'nın, Kongre gündemine alınmasıydı...

Yazı: Gencer Özcan
Yıldız Teknik Üniversitesi; Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü